

Premature har økt risiko for funksjonshemninger

Prematur fødsel har betydning for funksjonsnivået i voksen alder. Dette fremgår av en ny norsk studie, den mest omfattende i sitt slag.

Moderne perinatalmedisinsk behandling redder livet til stadig flere premature. Oppfølgingsstudier der man har fulgt barna frem til skolealder har imidlertid vist økt forekomst av nevrologiske funksjonshemninger og vansker i forhold til atferd, konsentrasjon og læring. Det er begrenset kunnskap om hvordan de klarer seg som voksne.

En ny norsk studie omfattet 903 402 barn født i Norge i perioden 1967–83 uten tegn til misdannelser og etter en svangerskapslengde på minst 23 uker (1). De ble fulgt frem til voksen alder. Opplysninger om medisinske funksjonshemninger og sosiale forhold ble innhentet fra flere norske registre.

Forskerne fant en klar sammenheng mellom ulike funksjonshemninger og avtakende svangerskapslengde ved fødselen. Forekomsten av cerebral parese økte fra 0,1 % for dem som var født til termin til 9,1 % for dem født etter et svangerskap på 23–27 uker (RR 79, 95 % KI 57–110). Tilsvarende økte andelen med psykisk utviklingshemning fra 0,4 % til 4,4 % (RR 10, 95 % KI 6,2–17) og andelen med uførepensjon fra 1,7 % til 10,6 % (RR 7,5, 95 % KI 5,5–10).

– Av dem som var født for tidlig, men vokste opp uten registrerte funksjonshemninger, var det færre som hadde høyere utdanning og høy inntekt, levde i parforhold og hadde barn, og flere som hadde behov for sosialhjelp, men forskjellene var her mer beskjedne. Det var ingen sammenheng mellom svangerskapslengde ved fødselen og arbeidsledighet eller kriminalitet, sier overlege Dag Moster ved Nyfødtavdelingen, Barneklubben, Haukeland Universitetssykehus.

Dag Moster, studiens førsteforfatter. Foto Leif-Arne Markussen, Universitetet i Bergen

– Det var en påfallende dose-respons-sammenheng mellom svangerskapslengde og de aller fleste av utfallsmålene i studien, særlig for medisinske funksjonshemninger. Det er imidlertid oppløftende at premature som overlever uten medisinske funksjonshemninger stort sett ser ut til å klare seg bra som voksne, sier Moster.

Erlend Hem
erlend.hem@medisin.uio.no
Tidsskriftet

Litteratur

1. Moster D, Lie RT, Markestad T. A population based cohort study of long term medical and social consequences of preterm birth. *N Engl J Med* 2008; 359: 262–73.

Klinisk registerforskning i Bergen

Artikkelen er skrevet av tre norske forskere.

Førsteforfatter Dag Moster er barnelege ved Haukeland Universitetssykehus og forsker ved Locus for registerepidemiologi, Universitetet i Bergen. Rolv Terje Lie er professor i medisinsk statistikk ved Universitetet i Bergen og forsker ved Medisinsk fødselsregister. Trond Markestad er professor i pediatri ved Universitetet i Bergen og

forskningskoordinator ved Barneklubben, Haukeland Universitetssykehus.

Forskergruppen har bred kompetanse innen klinisk nyfødtmedisin, registerepidemiologi og medisinsk statistikk, og har lang erfaring i å benytte nasjonale helseregistre til å belyse kliniske problemstillinger.

Nasjonale registre brukt i forskning

Forskerne innhentet opplysninger om svangerskap og fødsel og senere om barnet fra Medisinsk fødselsregister, om kroniske funksjonshemninger fra Rikstrygdeverkets register og opplysninger om død fra dødsårsaksregisteret. Statistisk sentralbyrå formidlet data om demografi, innvandring og utvandring og data om arbeidsledighet og økonomisk sosialhjelp, utdanningsdata fra den nasjonale utdanningsdatabasen, inntekt fra inntektsregisteret samt data om kriminalitet fra det sentrale straffe- og politioffisielle registeret.

Er du i ferd med å publisere eller har du nylig publisert i et internasjonalt tidsskrift? Send tips til erlend.hem@medisin.uio.no

www.tidsskriftet.no/norskforskning

Artikkelen publiseres 17.7. 2008 i *New England Journal of Medicine* (www.nejm.org), som er verdens høyest rangerte medisinske tidsskrift. © The New England Journal of Medicine, 2006